

Till:
Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
stina.andersson@regeringskansliet.se

REMISSVAR NATURVÅRDSVERKETS REDOVISNING AV TVÅ UPPDRAG:

- **ICKE-FARLIGT BYGGNADS- OCH RIVNINGSAVFALL**
- **FÖRBÄTTRAD AVFALLSSTATISTIK OCH SPÅRBARHETSSYSTEM FÖR FARLIGT AVFALL**

(M2017/00594/KE)

Inledning

HSB har som ett av sina strategiska fokusområden ökad resurseffektivitet och vill därför verka för regelverk som främjar detta mål, samt EUs och Sverige återvinningsmål om att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annan materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall ska vara minst 70 viktprocent senast år 2020.

HSB anser att utvecklingen mot en ekonomi där resursanvändningen är effektiv, med sikte mot att recirkulera och att förebygga uppkomsten av avfall och har betydande miljömässiga, ekonomiska och sociala vinster. HSB anser att nya affärsmöjligheter kommer uppstå och som möjliggör tillväxt och arbetstillfällen i en cirkulära ekonomi.

Flera myndigheter framför att de är övertygade att det finns kemikalier som nu är ute i samhället vars egenskaper, spridning och effekter mer eller mindre är okända, och som med ny kunskap kommer att kräva insatser från samhällets sida eftersom de förorsakar skada.

För att ytterligare säkerställa resurseffektiva och giftfria kretslopp för bygg- och rivningsavfall Behöver det ske en skärpning och utveckling av EU:s kemikalier regler bl.a med möjligt att bedöma och pröva grupper av ämnen med liknande inneboende egenskaper, kemisk struktur eller användningsområde.

Yttrande om icke-farligt byggnads och rivningsavfall

HSB anser att det är bra att först säkerställa ett statistiskt underlag som speglar de verkliga mängderna uppkommet och återvunnet byggnads- och rivningsavfall innan ytterligare styrmedel övervägs.

HSB tillstyrker förslaget om att införa lagstadgat rapporteringskrav för mindre avfallsbehandlingsanläggningar (C-anläggningar). Det kan säkerställa data för Naturvårdsverket men även andra aktörer i kedjan.

HSB stämmer in i Naturvårdsverkets tolkning att energiåtervinning av träavfall, som är en relativt stor avfallsfraktion, inte kan räknas som återvunnet material och att materialåtervinning av trä bör stimuleras, trots att tekniska och andra hinder kan vara betydande.

Naturvårdsverket menar att uppgifter om mängden byggnads- och rivningsavfall som förberetts för återanvändning i Sverige idag helt saknas. Begreppet Förberedande för återanvändning innebär en avfallshantering som genom kontroll, rengöring eller reparation gör att produkter eller komponenter som blivit avfall kan återanvändas.

HSB anser att utveckling av metoder för att bättre kunna följa upp avfall som förberetts för återanvändning behöver prioriteras. Vidare behöver standardiseringsarbete hantera frågan om förberedande för återanvändning. Detta för att stötta utveckling av cirkulära affärsmodeller för återanvändning av byggprodukter.

HSB har ingen stark uppfattning rörande asfaltens roll i statistiken och måluppfyllnaden. Som Naturvårdsverket konstaterar är styrningen mot giftfria eller resurseffektiva kretslopp mycket svag och målet styr istället i första hand mot att återvinna tunga mineraliska avfall med hög densitet. Sverige bör i EU verka för att etablera återvinningsmål så att de mest resurseffektiva återvinningsalternativen och återvinning av de material som ger mest miljönytta premieras.

HSB konstaterar att för den del av sektorn som bygger och förvaltar bostäder och lokaler finns en pedagogisk nytta med att veta hur stor andel av de avfallsfraktioner som kommer från dessa verksamheter som förbereds för återanvändning, materialåtervinns och används för annat materialutnyttjande. Detta för att sektorns aktörer ska få återkoppling på det arbete som sker gällande förbättrad avfallshantering och att det här kan finnas fraktioner där materialåtervinning ger stor miljönytta.

Naturvårdsverket har även under arbetet diskuterat ett förslag som styr högre upp i avfallsledet och menar att ur ett hållbarhetsperspektiv och styrmedelsperspektiv är det motiverat att sätta in åtgärder och styrmedel vid källan till ett miljöproblem. I detta fall uppstår avfallet vid en nybyggnation eller en rivning och Naturvårdsverket menar att det är därmed byggherrarnas beteende som bör styras.

Byggherrar och fastighetsägare har i enlighet med PBL och 15 kapitlet i Miljöbalken ansvar för att projektera för minimerad avfallsuppkomst och hantera uppkommet avfall för materialåtervinning.

I Sverige har bygg- och fastighetsbranschen, inom ramen för det nu avvecklade Kretsloppsrådet, utvecklat och kommit överens om ”Riktlinjer för resurs- och avfallshantering vid byggande och rivning” som en branschnorm. Riktlinjerna innehåller branschnormerande texter för följande moment:

- Materialinventering inför rivning samt upphandling av inventeringen
- Återanvändning, källsortering och avfallshantering samt upphandling av entreprenader vid rivning och byggproduktion

HSB hänvisar idag vid upphandling av byggtreprenader till dessa riktlinjer och deltar även vid utveckling av dessa riktlinjer.

HSB anser, dessa riktlinjer till trots, att det finns potential att återanvända och materialåtervinna större volymer bygg- och rivningsavfall. Idag saknas tydliga incitament i form av prissignaler för ökad återanvändning och materialåtervinning. Som Naturvårdsverket konstaterar upplevs det idag som dyrare att källsortera och materialåtervinna avfallet än att skicka det osorterat till förbränning och deponering. Anledningen är att det saknas tydliga incitament att sortera vid källan eftersom det inte är någon märkbar skillnad att lämna in sorterat och osorterat till mottagningsanläggningarna.

HSB anser att en förnyad frivillig överenskommelse mellan de största byggherrarna, byggtreprenörerna (inkl. rivningsentreprenörer) och återvinningsindustrin kan vara en väg framåt för att öka materialåtervinningen i sektorn.

HSB anser att om ytterligare lagstadgade rapporteringskrav på byggherrar övervägs bör dessa utredas och en fördjupad konsekvensanalys genomföras.

HSB anser att andra styrmedel bör utredas vidare för att ge tydliga ekonomiska incitament för ökad återanvändning och materialåtervinning.

Yttrande om förbättrad avfallsstatistik och spårbarhetssystem för farligt avfall

HSB tillstyrker att all yrkesmässigt bedriven verksamhet ska rapportera det farliga avfall som lämnas till borttransport eller tar emot efter transport.

HSB anser att systemlösningar som möjliggör rapportering av farligt avfall ska vara anpassade även för oerfarna IT-användare.

HSB anser vidare att utbildningsinsatser om farligt avfall generellt för att höja medvetandet om vikten av korrekt hantering och rapporteringssystemet specifikt behöver genomföras.

HSB instämmer i slutsatsen att eventuell avgiftsfinansiering måste utredas vidare.

Frågor kan ställas till ansvarig tjänsteman:
Magnus Ulaner, Miljöchef, magnus.ulaner@hsb.se, 070-8684155

Stockholm den 13 juni 2017

Anders Lago

Förbundsordförande HSB